

єдиний, досить високий рівень загальної освіти і необхідністю всіляко задовольняти і розвивати індивідуальні інтереси і здібності учнів. Розв'язання цієї суперечності і стало одним із пріоритетних завдань реформування шкільної освіти, зокрема початкової школи.

ФІЛОСОФСЬКЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У ДОБУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

М. І. Бойченко, докт. філ. наук, проф.

Уточнено положення, що філософія освіти виступає як методологія дослідження освіти в Україні в добу незалежності – а саме як практична філософія освіти, що зосереджує дослідницький інтерес на взаємозв'язку ціннісних і функціональних завдань освіти у їхній історичній специфіці і конкретиці соціальних контекстів. Аргументовано, що філософія освіти постає як практична філософія у двох основних стосунках: по-перше, забезпечує практичне застосування і перевірку здобутих теоретично філософських ідей у освітньому процесі; по-друге, створення у сфері освіти нових філософських практик, що є основою нового типу практичної філософії, яку ще належить у подальшому теоретично осмислити.

Доведено положення, що дотримання принципів академічності у навчанні формує особистість, яка готова дотримуватися всіх академічних чеснот – як на засадах свідомого самоконтролю, так і несвідомо, за звичкою, відповідно до хорошого, доброго звичаю. Формування академічних чеснот у тих, хто навчається, потребує здійснення щодо них відповідної виховної роботи педагога, яку варто починати якомога раніше. Обґрунтовано, що формування особистості школяра у душі академічної доброчесності та інших академічних чеснот забезпечує виконання таких завдань, як: 1) підготовка учнів до можливого успішного навчання у вищій школі; 2) сприяння вихованню свідомих і відповідальних громадян; 3) виховання в дітей і молоді належного ставлення до навчання, до закладу освіти та до всіх учасників освітнього процесу.

Обґрунтовано положення, що Нова українська школа не може послуговуватися лише інструментально-функціональними або лише ціннісно-гуманістичними критеріями та загальною та, відповідно, лише функціональною або лише ціннісною методологією, натомість елементи обох методологій та обидва типи критеріїв мають стати складовими більш загальної методології ціннісного функціоналізму, яка набуває втілення у національній освітній ідеї. Загальні ціннісно-

гуманістичні характеристики національної ідеї знаходять своє функціональне застосування у конкретиці завдань освітніх інститутів, а загальні освітні цінності – у конкретиці функціонального захисту національних інтересів. Яскравим прикладом такої національної ідеї є практичне запровадження української мови як основної мови викладання в усіх закладах середньої освіти України. Конкретизовано основні ціннісно-функціональні механізми легітимації та делегітимації соціальних норм у сфері освіти, зокрема легітимації поступового переходу на державну мову викладання в усіх школах України як частини загального проекту Нової української школи.

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

М. Б. Євтух, докт. пед. наук, проф.

У сучасних умовах реформування середньої і вищої школи особливої актуальності набувають проблеми професійної підготовки вчителя, в тому числі і вчителя початкової школи, вдосконалення її форм і методів. XXI століття характеризується значною кількістю змін в системі освіти, зокрема прийняттям низки Законів України “Про освіту”. Сьогодні також здійснюється глобальна реформа Нової української школи, основною метою якої є створення школи, яка надаватиме учням не лише знання, а й вміння застосовувати їх у житті; вміння критично мислити, формувати і висловлювати власну думку; школи, яка навчить дітей бути свідомими громадянами своєї країни. Доведено, що одним із пріоритетів завдань є вдосконалення освітнього простору, який би відповідав потребам сьогодення, і водночас забезпечував такий розвиток освітньої сфери держави, який би мав власні переваги та досягнення.

В умовах розбудови української державності, культурного та духовного відродження українського народу основні шляхи реформування освіти було визначено ще у Державній національній програмі “Освіта” (“Україна XXI століття”). Вже у XXI ст., з метою модернізації освіти, й зокрема підвищення ефективності організації підготовки майбутніх вчителів початкової освіти, Кабінет міністрів України ухвалив Концепцію реалізації державної політики у сфері загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року” (№988-РН від 14.12.2016), де зазначено як одну з ключових вимог – підготовку висококваліфікованих учителів, з високим рівнем володіння територією та практикою проектування, практичного втілення і особистісного підходу, безумовно розвитку здібностей учнів, створення навчально-предметного середовища, що в сукупності